

تهیه و تنظیم: مهندس مهسا معیریان، دکتر سانا اصلاح

مروری بر صنعت نساجی روسیه قبل و بعد از جنگ

روسیه با نام رسمی فدراسیون روسیه با وسعت ۱۷۰۹۸۲۴۶ کیلومتر مربع، عنوان پهناورترین کشور جهان را به خود اختصاص داده است. (۱) در اکتبر سال ۱۹۱۷ انقلاب کمونیستی در این کشور رخ داد و نام کشور به اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی تغییر یافت. در سال ۱۳۷۰ (۱۹۹۱) شوروی پس از جنگ سردی طولانی با غرب فروپاشید و فدراسیون روسیه و دوازده جمهوری دیگر جانشین آن شدند. با این وجود پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در دسامبر ۱۹۹۱ روسیه از نظر جهانی منزوی نشد و به گسترش روابط تجاری بین المللی برای تقویت اقتصاد خود ادامه داد. ولی با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی صنعت نساجی دچار یک افول بسیار شدید شد. در سال ۱۹۹۸ حجم تولید در صنعت نساجی تنها ۱۲٪ از سال ۱۹۹۰ بود و نرخ اشتغال از ۹۳۲ هزار نفر در سال ۱۹۹۰ به ۴۲۴ هزار نفر در سال ۱۹۹۸ کاهش یافت. سه دلیل عمده علت این افول و کاهش تولید در صنعت نساجی: (۱) قطع رابطه با حکومت قبلی (جماهیر شوروی) که به تولید کنندگان مواد خام مانند پنبه عرضه می کرد. (۲) افزایش واردات ارزان منسوجات و پوشاک (۳) بهره‌وری پایین نیروی کار به دلیل تجهیزات فرسوده.

کاهش در حجم تولید مشاهده می شود و در نهایت در سال ۲۰۲۰ با حجم تولید معادل ۷۳۸۱ میلیارد متر مربع افزایش قابل توجهی نسبت به سال های گذشته نشان داده شده است.

نمودار ۳ یک پیش بینی از درآمد کشور روسیه (میلیون دلار آمریکا) حاصل از صنعت پوشاک این کشور را به تفکیک پوشاک آقایان، بانوان و کودکان از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۶ میلادی ارائه می دهد.

با توجه به نمودار سهم بازار پوشاک بانوان نسبت به آقایان و کودکان بیشتر بوده و روند نمودار تا سال ۲۰۲۶ افزایشی است و تنها در سال ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱

پس از آن نمودار در سال های بعد همچنان روند صعودی داشته است ولی در سال ۲۰۰۹ با کاهش قابل توجهی روبرو شد و این درحالی است که در سال های بعد مقدار درآمد این کشور از بازار خرده فروشی دوباره افزایش پیدا کرد.

نمودار ۲ حجم تولید منسوجات در کشور روسیه را برحسب میلیارد متر مربع از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ نشان می دهد.

با توجه به نمودار ۲ حجم تولید در سال ۲۰۱۷ نسبت به سال ۲۰۱۶ به اندازه ۵۷۹ میلیارد متر مربع افزایش یافته است سپس در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۱۹ اندکی

سال ۱۹۹۸ و بحران ارزش روبل تاثیر مثبتی در حجم تولید که به دلیل افزایش تقاضا در بازار داخلی بود ایجاد کرد. پس از سال ۱۹۹۸ صنعت نساجی در سال های ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ رونق تازه ای گرفت.

نمودار ۱ ارزش صنعت خرده فروشی منسوجات و پوشاک کشور روسیه را برحسب میلیارد یورو از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۵ نشان می دهد.

با توجه به نمودار ۱ در سال های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ مقدار درآمد روسیه در بازار خرده فروشی بسیار اندک بوده و در سال ۲۰۰۵ یک جهش بسیار بزرگ درآمدی حدود ۲۵ میلیارد یورو در بازار خرده فروشی کسب کرد و

می‌باشد.

کشور روسیه عمدتاً به کشورهای ترکیه و چین برای پارچه های نساجی و زیره های کفش وابسته است. با اعمال تحریم های کنونی اتحادیه اروپا علیه روسیه، این شرایط برای بخش لباس و مد روسیه دشوارتر خواهد شد. ولی به این صورت هم نیست که روسیه هیچ کوششی انجام نداده باشد.

این کشور به طور مستمر به دنبال سیاست های جایگزین برای واردات بوده است تا وابستگی خود را به واردات به حداقل رسانده و صنایع نساجی و پوشاک خود را مستحکم کند.

قابل ذکر است که ۸۰ فروشگاه جدید در سال ۲۰۲۱ در این کشور تاسیس شد ولی با این وجود تمایل برای برندهای غربی همچنان باقی است.

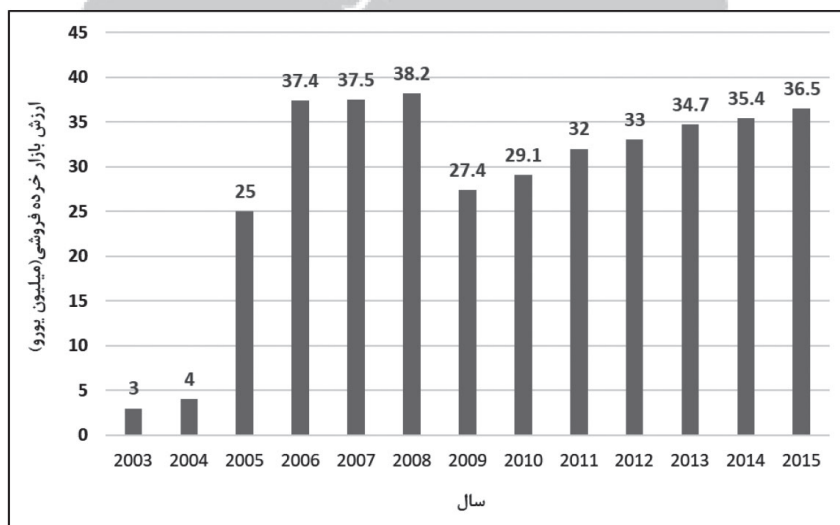
نمودار ۴ واردات کلی از کشور روسیه برحسب دلار از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ نشان می‌دهد.

با توجه به نمودار ۴ در سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ روند کلی واردات کشور روسیه تقریباً ثابت بوده ولی در بین سال های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۱ افزایش در واردات یک رشد قابل توجهی داشته است و سپس در سال ۲۰۲۱ و با شروع تنش های بین دو کشور روسیه و اوکراین افت شدید واردات در کشور روسیه به وقوع پیوسته است. درگیری بین اوکراین و روسیه بر روی سرمایه گذاران خارجی نیز تاثیر داشته است.

سهام گروه خرده فروشان کالاهای لوکس مانند برند های فرانسوی معتبر LVMH و KERING ، برند سوئیسی RICHMONT، برند PRADA از ایتالیا و BURBERRY از کشور انگلستان بین ۳ تا ۶ درصد (در زمانیکه این مقاله نوشته شده است) افت داشته اند.

همچنین گزارش شده است از برندهای ترکی مانند ENGLISH و LC WAIKIKI ، COLIN'S ، HOME حدود ۲۰۰ فروشگاه در اوکراین بسته شده است و تمامی برندها برنامه و طرح های این شرکت ها به حالت تعلیق درآمده است.

این درحالی است که برند COLIN'S دارای ۶۰ فروشگاه در اوکراین، LC WAIKIKI ۵۰ فروشگاه و ENGLISH HOME ۳۳ فروشگاه در این کشور میباشد. برند ایتالیایی COSA BELLA که در زمینه

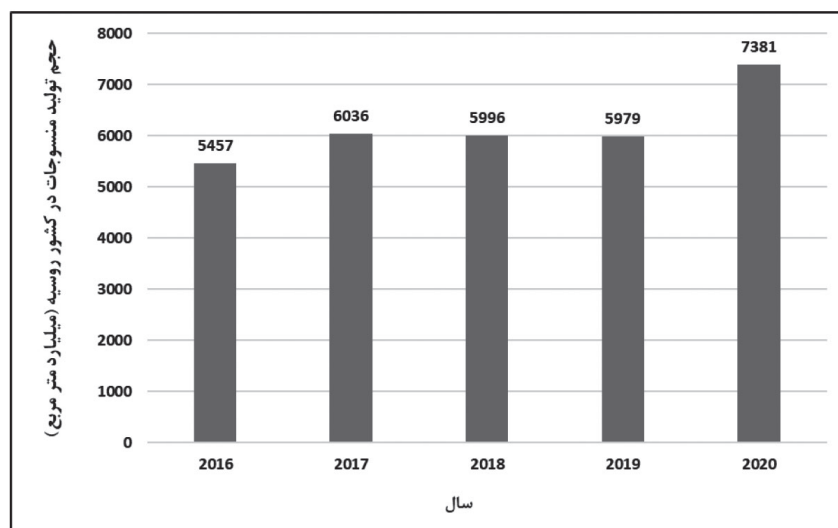
روحیه مشتریان و قدرت خرید آنها تاثیر بگذارد و این یک موضوع اساسی در رشد تمامی کسب و کارها از قبیل منسوجات و پوشاک نیز می‌باشد.

بخش مد روسیه به کالاهای وارداتی شدیداً وابسته است. با وجود اینکه بسیاری از شرکت های داخلی برای تامین و برآوردن نیاز مشتریان داخلی تلاش می‌کنند، پوشاک و متفرعات البسه بسیاری همچنان از طریق واردات برندهای غربی تامین می‌شوند. درحالیکه این کشور به طور معمول برای مواد خام مانند پنبه و پشم در تلاش است، برخلاف همسایگان خود مانند لهستان ، دارای کمبود نیروی کار ماهر در بخش های دوزندگی، نساجی و تولید کفش نیز

اندکی کاهش در درآمد این کشور از بخش پوشاک و منسوجات مشاهده می‌شود. این پیش بینی حدود یک ماه پیش از جنگ رسمی روسیه و اوکراین انجام شده است.

حال علی‌رغم کلیه پیش بینی های انجام شده، در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ بین روسیه-اوکراین یک رویارویی نظامی و بحران بین المللی به وقوع پیوسته که نتیجه آن افزایش ۴۰ درصدی قیمت گاز بود به طوریکه نفت خام در هر بشکه حدود ۱۰۴ دلار آمریکا برای اولین بار از سال ۲۰۱۴ میلادی معامله شد.

نگرانی از این است که این افزایش قیمت و تغییر ناگهانی در بازار بورس و سهام به طور یقین بر روی

(نمودار ۲)

که بیشتر حمل و نقل به سمت حمل و نقل دریایی تغییر پیدا کند.

قسمتی از مهمترین خط ریلی که چین را به اروپا متصل میکند از روسیه و اکراین عبور میکند و به دلیل تنش های فعلی دچار اختلال شده است.

نرخ کرایه های هوایی افزایش یافته است به طوریکه شرکت DHL به تازگی در قسمت نرخ هوایی خود متذکر شده است که ۱۷ درصد تجارت جهانی از طریق راه هوایی تحت تاثیر تنش بین اکراین و روسیه قرار گرفته است.

این درگیری که با بستن راه های هوایی و افزایش بلاتکلیفی تقاضاها همراه است، به تولید و جابه جایی بار در مسیرهای مختلف تجاری تاثیر میگذارد.

بسته شدن راه های هوایی اکراین-روسیه باعث طولانی شدن مسیر ترانزیت ها در بیشتر مسیرها و جلوگیری از ظرفیت بیشتر می شود.

علاوه بر آن مشکلات مربوط به نیروی کار در بیشتر فرودگاه های اروپا و آسیا باعث اختلال در فعالیت های انبارداری و وقفه بیشتر در زمان ترانزیت ها می شود. تنش بین روسیه و اکراین بر روی واردات منسوجات کشور روسیه نیز نگران کننده است.

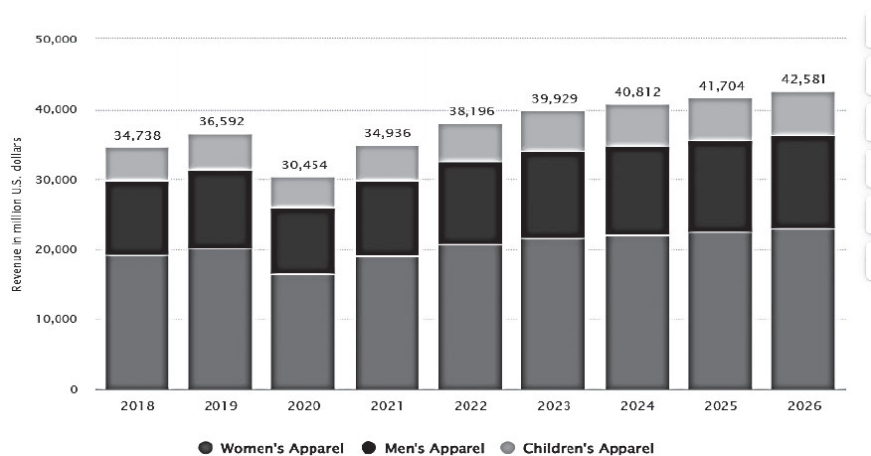
یکی از نگرانی های عمده مربوط به گردش مالی با کشور روسیه و به خصوص مرتبط با کشورهای آسیایی مانند بنگلادش و ویتنام و مساله پرداخت آنان به دلیل تحریم ها می باشد.

با وجود اینکه تقاضا از کشور روسیه برای صنعت نساجی و پوشاک چشمگیر نیست، این مساله ممکن است به صنعت نساجی و پوشاک کشورهای آسیایی و هند خسارت وارد کند.

کشور روسیه هر ماه از کشورهای آسیایی در زمینه پوشاک و نساجی حدود ۷۰۰-۶۵۰ میلیون دلار آمریکا کالا وارد می کند که نیمی از آن ها تنها مربوط به واردات پوشاک می باشد.

نمودار ۵ واردات کشور روسیه از آسیا را برحسب میلیون دلار آمریکا نشان می دهد.

اگر واردات از روسیه متوقف و برای مدتی به دلیل تحریم ها به سرعت کاهش پیدا کند، در درآمدهای صادراتی کشورهای آسیایی نزدیک ۱-۲ میلیارد دلار

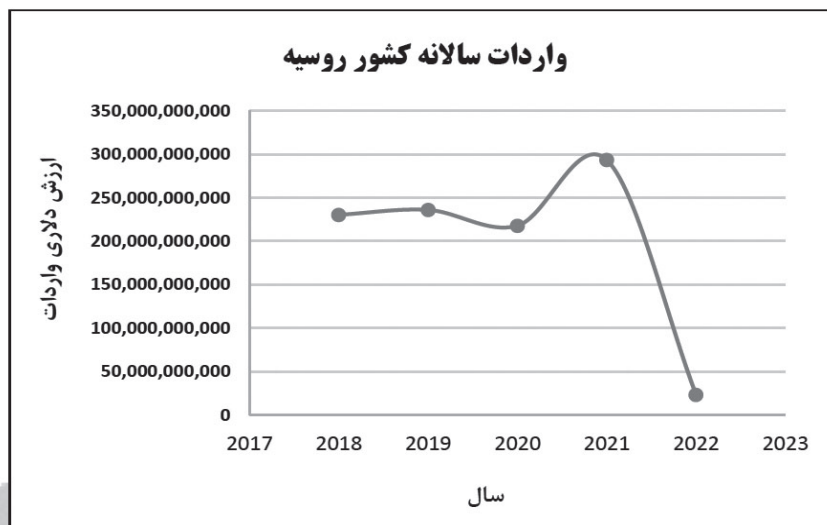

© Statista 2022

(نمودار ۳)

اینکه الیاف مصنوعی یا به اصلاح بشر ساخت گران تر می شوند، تقاضا برای الیاف طبیعی نیز افزایش می یابد و به آرامی باعث تورم در قیمت الیاف طبیعی می شود و این نگران کننده است. با وجود اینکه کشور روسیه و اکراین نقش بسیار کمی در تولید البسه دارند، تاثیر آنها بر روی این صنعت نمی تواند قابل صرف نظر کردن باشد. از طرف دیگر جنگ میان روسیه و اکراین بر روی نرخ حمل و نقل نیز تاثیر گذاشته است. کرایه حمل و نقل ریلی به طور چشمگیری تحت تاثیر این درگیری قرار گرفته است و باعث شده است

تولید لباس زیر بانوان فعالیت میکند، سفارشات تولید خود در کشور اکراین را متوقف کرده است. آمریکانیز مانند اتحادیه اروپا یک سری محدودیت هایی را در زمینه صادرات به روسیه اعمال کرده است. انتظار می رود که صنعت مد و پوشاک در آمریکا خود را برای انجام اقداماتی برای اطمینان از سازگاری کلیه عملیات در میان جنگ بین روسیه و اوکراین آماده می کند. برخی از کارشناسان آمریکایی اظهار می کنند که با افزایش قیمت مواد نفتی و فرآورده های آن، قیمت الیاف نساجی مشتق شده از نفت همچون پلی استر نیز به طور قابل توجهی افزایش می یابد. به دلیل

نمودار ۴ (منبع: oec.world/en/profile/country/rus)

می باشد که نزدیک به ۹۰ تا ۱۰۰ میلیون دلار در ماه کالا به کشور روسیه صادر می کند.

کشور هند نزدیک به ۱۸-۲۰ میلیون دلار منسوجات و پوشاک هر ماه به کشور روسیه صادر می کند که به نظر می رسد در طی ماه های آینده با کاهش درآمد صادرات مواجه شود.

یکی از مهمترین دلایل نگرانی که برای صنعت پوشاک و منسوجات جهانی وجود دارد افزایش قیمت مواد اولیه خام مانند قیمت نفت خام و افزایش قیمت غذا می باشد که باعث افزایش هزینه نیروی کار می شود. اقتصاد برخی از کشورهای آسیایی به طور زیادی به ذغال سنگ و نفت خام کشور روسیه و مواد غذایی کشور اکراین وابسته است.

گزارشات UNCTAD از بحران روسیه - اکراین نشان می دهد که ترکیه، مصر، هند و چین کشورهایی هستند که به مواد غذایی کشورهای روسیه و اکراین متکی هستند.

ضمناً این کشورها همچنین تامین کننده جهانی در صنعت منسوجات و پوشاک نیز می باشند. تورم در ترکیه به ۵۴،۴۴٪ در ماه فوریه ۲۰۲۲ رسیده است که به نظر میرسد به طور کاملاً مشخصی منابع یابی در این کشور را تحت تاثیر قرار می دهد.

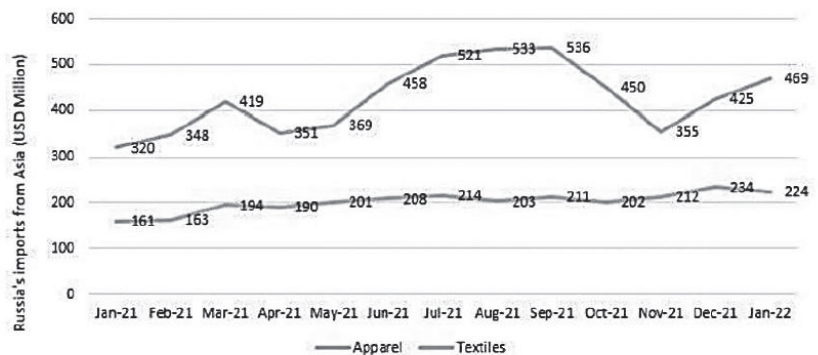
تورم در قیمت های مشتریان در بنگلادش به میزان ۶،۱۷٪ افزایش یافته است که به طور برجسته به دلیل افزایش در قیمت مواد غذایی می باشد.

از طرف دیگر تقاضا برای منسوجات و پوشاک انتظار می رود تحت تاثیر این موارد قرار گیرد و قیمت های منسوجات و پوشاک و وسایل چرمی به سرعت افزایش یابد.

یادداشت های UNCTAD افزایش ۱۰ درصدی در قیمت منسوجات، پوشاک و کالاهای چرمی را به دلیل افزایش در نرخ کرایه حمل برای مشتری پیشنهاد می دهد.

این آنالیز تنها محدود به نرخ کرایه حمل و نقل بوده است که هنوز اتفاق نیافتاده است.

با این وجود تاثیر واقعی با در نظر گرفتن اثرات هزینه های مواد اولیه و نیروی کار بر قیمت نهایی می تواند فراتر از ۱۰٪ باشد.

Source: TexPro

نمودار ۵

یا بیشتر بسته به این که چه مدت زمان ادامه یابد، کاهش خواهد یافت. انتظار می رود که کشور چین از این موضوع بیشتر متأثر گردد چرا که صادرات پوشاک و منسوجات این کشور به روسیه بزرگترین میزان را داراست و در حدود ۴۰۰ میلیون دلار در هر ماه می باشد. این در حالیست که، چالش های مرتبط با تامین داخلی و معضل کووید ۱۹ هم در صادرات کشور چین تاثیر فراوانی گذاشته است. بنگلادش دومین صادرکننده بزرگ به کشور روسیه

